Published December 27, 2018 Klapalekiana, **54**: 343–345, 2018
ISSN 1210-6100

Entomologické exkurze pro širokou veřejnost 2018

Kontakt s veřejností byl poslední roky v rámci společnosti značně opomíjen. Na jaře roku 2018 proto vyvstala z řad mladých členů společnosti iniciativa, která si vzala za úkol, mimo jiné, obnovit styk s veřejností a pokusit se vnést osvětu o entomologii i mezi laickou veřejnost. Běžný návštěvník přírody o hmyzu a jeho úloze v přírodě začasté prakticky nic neví. Jeho poznatky a názory vycházejí z těch mála informací, povětšinou nevalné kvality, které proběhnou médii, z lidových mýtů a pověr a u některých, možná, z toho mála, které si pamatují ze školních lavic. Často také slýchám názor, že lidé, především ti mladí, o entomologii již nemají zájem. Je to pravda jen z poloviny. Je mnoho lidí, kteří opravdu o přírodu ztratili zájem, avšak je také hodně těch, kteří se o ni zajímají a rádi by se o ní něco dozvěděli. Především na sociálních sítích je značná komunita lidí, která se o hmyz zajímá, sbírá jej či fotí a nemá moc možností, jak se o něm něco více dozvědět. Na tuto poptávku by měly reagovat právě podobné akce jako entomologické exkurze, které plní nejen roli edukační, ale i popularizační. Kdo jiný než právě ČSE by měl podobné akce pořádat. Je to také jedinečná šance, jak přivést mladé lidi zpět k tomuto krásnému koníčku, kterým sběr hmyzu bezesporu je.

První exkurze ČSE se konala dne 16. června 2018 v CHKO Český kras. Trasa vedla z Karlštejna do Srbska, tedy oblíbená a osvědčená nenáročná cesta, na které se střídá několik zajímavých biotopů. Ale to předbíhám. Na nádraží v Karlštejně se ráno sešlo patnáct účastníků, což bylo o celých patnáct více, než jsme očekávali. Vedoucími celé exkurze byli David Král (předseda ČSE, PřF UK), Lucie Hrůzová (PřF UK, SCHKO Český kras) a David Sommer (PřF UK, ČZU FŽP). Úvodní slovo pronesl David Král a připojil informace o průběhu exkurze. Mezi účastníky byl také František Pojer, vedoucí Správy CHKO Český kras, který se laskavě ujal informování účastníků o CHKO Český kras, místních přírodních poměrech a historii, a další informace připojoval po celou dobu exkurze, za což mu velice děkujeme. Šestikilometrová procházka původně plánovaná jako tříhodinová nakonec trvala bezmála sedm hodin, pro obrovský zájem především nejmladších účastníků. Navštívili jsme několik zajímavých biotopů od zachovalých dubohabřin až po stepní trávníky, na kterých si účastníci mohli prohlédnout právě probíhající management pastvou koz a ovcí a byl jim vysvětlen vliv těchto managementů na přírodu. Na konci exkurze byli v Berounce nachytáni zástupci vodních bezobratlých. Množství druhů bezobratlých, které byly během exkurze prezentovány, by bylo vyčerpávající. Za všechny tak jmenuji pouze roháče obecného (*Lucanus cervus*) a sklípkánka hnědého (*Atypus affinis*), kteří u účastníků sklidili největší obdiv. Den se velmi vydařil a ohlasy účastníků byly velmi pozitivní.

Druhá exkurze proběhla 15. září 2018 a trasa vedla z Davle údolím Zahořanského potoka. Ač ranní počasí neslibovalo příjemný den, brzy se vyjasnilo a nakonec nám počasí přálo. Nejisté počasí se ale patrně odrazilo v počtu účastníků a tak jsme se ráno na autobusové zastávce sešli v počtu jedenácti lidí, z toho tří vedoucích – Lucie Hrůzová (PřF UK, SCHKO Český kras), Tomáš Jor (PřF UK) a David Sommer (PřF UK, ČZU FŽP). Naše obava z minima chycených exemplářů, vzhledem k počasí a letošní abnormálně suché sezoně, se naštěstí nepotvrdila a bylo co prezentovat, přesto, že šlo především o běžné všudypřítomné druhy hmyzu a bezobratlých. Většina zúčastněných se přesto s velkou většinou z nich nikdy

Obr. 1. CHKO Český kras, 16.VI.2018. Demonstrace koprofágních brouků Lucií Hrůzovou vyvolává u účastníků překvapivě nadšení. (Fotografie D. Sommer).

osobně nesetkala, a tak jim rozhodně absence vzácných druhů nechyběla. Účastníci si také sami mohli vyzkoušet několik metod sběru hmyzu, od sklepávání, smýkání, lovu motýlů a blanokřídlých s entomologickou síťkou až po lov vodních bezobratlých za pomoci cedníku či prosev substrátu. Především prosev se těšil velkému zájmu a mnozí byli překvapeni, kolik že to „mrňousků" skrývá pár hrstí lesní hrabanky. Ač zástupce obratlovců, třešničkou na dortu celé exkurze se stal dospělý exemplář mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*), kterého někteří účastníci spatřili ve volné přírodě poprvé v životě.

Na závěr bych chtěl poděkovat SCHKO Český kras za umožnění pořádání první exkurze, jmenovitě vedoucímu správy Františku Pojerovi a entomoložce Lucii Hrůzové a doufáme, že nám Správa CHKO bude nakloněna i v příštím roce a dovolí pořádání další exkurze. Dále bych chtěl poděkovat vedoucím obou exkurzí – Lucii Hrůzové, Tomáši Jorovi a Davidu Královi. A nakonec bych chtěl poděkovat všem účastníkům za účast, jejich aktivní sběr exemplářů a mnohdy i za pomoc s determinací.

Ti, kteří by měli zájem zúčastnit se dalších exkurzí, v roce 2019 plánujeme tři až čtyři podobné vycházky do nedalekého okolí Prahy, včetně nočního svícení. Sledujte webové stránky ČSE (www.entospol.cz) či facebookové stránky „Česká společnost entomologická". Informace o exkurzích zde budou vyvěšeny v dostatečném předstihu. V případě dotazů se neváhejte obrátit emailem na entospol@gmail.com.

David Sommer

Obr. 2. CHKO Český kras, 16.VI.2018. David Král a David Sommer demonstrují sklípkánka, který se stal ihned středem zájmu všech účastníků. (Fotografie L. Hrůzová).

Obr. 3. CHKO Český Kras, 16.VI.2018. Do lovu se zapojili velcí i malí. (Fotografie D. Sommer).